

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA

z dnia 6 stycznia 1995 r.

w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 492, z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i z 1994 r. Nr 89, poz. 415) zarządza się, co następuje:

§ 1. Uznaje się za podlegające ochronie następujące gatunki zwierząt, zwane dalej „gatunkami chronionymi”:

Pijawki (Hirudinea):

- 1) pijawka lekarska (*Hirudo medicinalis*);

Pająki (Araneae):

- 2) gryziele (*Atypus*) — wszystkie gatunki,
- 3) poskocz krasny (*Eresus niger*),
- 4) skakun (*Philaeus chrysops*),
- 5) tygrzyk paskowany (*Argyope bruennichi*);

Owady (Insecta):

- 6) straszka północna (*Sympecma braueri*),
- 7) żagnica zielona (*Aeshna viridis*),
- 8) gadziogłówka żółtonoga (*Stylurus flavipes*),
- 9) trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*),
- 10) zalotka białoczelną (*Leucorrhinia albifrons*),
- 11) zalotka spłaszczone (*Leucorrhinia caudalis*),
- 12) zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*),
- 13) modliszka zwyczajna (*Mantis religiosa*),
- 14) tęczniki (*Calosoma*) — wszystkie gatunki,
- 15) biegacze (*Carabus*) — wszystkie gatunki,
- 16) pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*),
- 17) jelonek rogacz (*Lucanus cervus*),
- 18) wynurt (*Ceruchus chrysomelinus*),
- 19) sichrawa karpacka (*Gaurotes excellens*),
- 20) kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*),
- 21) kozioróg bukowiec (*Cerambyx scopolii*),
- 22) nadobnica alpejska (*Rosalia alpina*),
- 23) mieniak strużnik (*Apatura ilia*),
- 24) mieniak tęczowy (*Apatura iris*),
- 25) paź królowej (*Papilio machaon*),

- 26) paź żeglarz (*Iphiclides podalirius*),
- 27) niepyłak apollo (*Parnassius apollo*),
- 28) niepyłak mnemosyna (*Parnassius mnemosyne*),
- 29) przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*),
- 30) górówka sudecka (*Erebia sudetica*),
- 31) strzępotek edypus (*Coenonympha oedippus*),
- 32) modraszek telejus (*Maculinea teleius*),
- 33) modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*),
- 34) postojak wiesiołkowiec (*Proserpinus proserpina*),
- 35) zmierzchnica trupia główka (*Acherontia atropos*),
- 36) trzmiele (*Bombus*) — wszystkie gatunki;

Mięczaki (Mollusca):

- 37) ślimak żółtawy (*Helix lutescens*),
- 38) ślimak winniczek (*Helix pomatia*),
- 39) skójka perlorodna (*Margaritifera margaritifera*),
- 40) skójka malarska (*Unio pictorum*),
- 41) szczeżuja wielka (*Anodonta cygnea*),
- 42) szczeżuja spłaszczona (*Anodonta complanata*);

Kraślouste (Cyclostomata):

- 43) minog morski (*Petromyzon marinus*),
- 44) minog rzeczny (*Lampetra fluviatilis*) — w stadium larwalnego rozwoju w rzekach,
- 45) minog strumieniowy (*Lampetra planeri*),
- 46) minog ukraiński (*Eudontomyzon mariae*);

Ryby (Pisces):

- 47) jesiotr zachodni (*Acipenser sturio*),
- 48) parposz (*Alosa fallax*),
- 49) alosa (*Alosa alosa*)
- 50) łosoś (*Salmo salar*) — poza obszarem Morza Bałtyckiego, wód przyziemnych, ujść rzecznych do Morza Bałtyckiego oraz rzek: Drwęcy, Drawy i Wisły od Włocławka do ujścia,
- 51) strzeble (*Phoxinus*) — wszystkie gatunki,
- 52) kiełb Kesslera (*Gobio kessleri*),

- 53) kielb białopłetwy (*Gobio albipinnatus*),
54) piekielnica (*Alburnoides bipunctatus*),
55) ciosa (*Pelecus cultratus*) — poza obszarem wód Zalewu Wiślanego,
56) różanka (*Rhodeus sericeus*),
57) śliz (*Nemachilus barbatulus*),
58) koza (*Cobitis taenia*),
59) koza złotawa (*Cobitis aurata*),
60) piskorz (*Misgurnus fossilis*),
61) pocierniec (*Spinachia spinachia*),
62) iglicznia (*Syngnathus typhle*),
63) babka mała (*Pomatoschistus minutus*),
64) babka piaskowa (*Pomatoschistus microps*),
65) kur rogacz (*Myoxocephalus quadricornis*),
66) głowacz pręgopłetwy (*Cottus poecilopus*),
67) dennik (*Liparis liparis*);
 Płazy (*Amphibia*):
68) salamandra plamista (*Salamandra salamandra*),
69) traszki (*Triturus*) — wszystkie gatunki,
70) kumaki (*Bombina*) — wszystkie gatunki,
71) grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*),
72) ropuchy (*Bufo*) — wszystkie gatunki,
73) rzekotka drzewna (*Hyla arborea*),
74) żaby (*Rana*) — wszystkie gatunki, przy czym:
 a) żaba jeziorkowa (*Rana lessonae*),
 b) żaba wodna (*Rana esculenta*),
 c) żaba śmieszka (*Rana ridibunda*)
 — tylko w okresie od dnia 1 marca do dnia 31 maja;
 Gady (*Reptilia*):
75) żółw błotny (*Emys orbicularis*),
76) jaszczurki (*Lacertilia*) — wszystkie gatunki,
77) węże (*Serpentes*) — wszystkie gatunki;
 Ptaki (*Aves*):
78) z rzędu nurów (*Gaviiformes*) — wszystkie gatunki,
79) z rzędu perkozów (*Podicipediformes*) — wszystkie gatunki,
80) z rzędu rurkonosych (*Procellariiformes*) — wszystkie gatunki,
81) z rzędu pełnopłetwych (*Pelecaniformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kormorana czarnego (*Phalacrocorax carbo*), bytującego na obszarze stawów rybnych, uznanych za obręby hodowlane w rozumieniu ustawy o rybactwie śródlądowym, od dnia 15 sierpnia do odlotu,
82) z rzędu brodzących (*Ciconiiformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem czapli siwej (*Ardea cinerea*),
83) z rzędu blaszkodziobych (*Anseriformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kaczek: krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), cyraneczki (*Anas crecca*), głowienki (*Aythya ferina*), czernicy (*Aythya fuligula*) i gęsi: gęgawy (*Anser anser*), zbożowej (*Anser fabalis*), białoczelnej (*Anser albifrons*),
84) z rzędu jastrzębiowych (*Accipitriformes*) — wszystkie gatunki,
85) z rzędu sokołów (*Falconiformes*) — wszystkie gatunki,
86) z rzędu żurawiowych (*Gruiformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem łyski (*Fulica atra*),
87) z podrzędu siewkowców (*Charadrii*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem słonki (*Scolopax rusticola*),
88) z podrzędu mewowców (*Larii*) — wszystkie gatunki,
89) z podrzędu alkowców (*Alcae*) — wszystkie gatunki,
90) z rzędu kuraków (*Galliformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kuropatwy (*Perdix perdix*), bażanta (*Phasianus colchicus*) i jarzątka (*Tetrastes bonasia*),
91) z rzędu gołębiowych (*Columbiformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem gołębia grzywacza (*Columba palumbus*) i miejskiej formy gołębia skalnego (*Columba livia domestica*),
92) kukułka (*Cuculus canorus*),
93) lelek kozodój (*Caprimulgus europaeus*),
94) z rzędu sów (*Strigiformes*) — wszystkie gatunki,
95) jerzyk (*Apus apus*),
96) z rzędu kraskowych (*Coraciiformes*) — wszystkie gatunki,
97) z rzędu dzięciołów (*Piciformes*) — wszystkie gatunki,
98) z rzędu wróblowych (*Passeriformes*) — wszystkie gatunki, przy czym:
 a) sroka (*Pica pica*),
 b) wrona siwa (*Corvus corone cornix*),
 c) gawron (*Corvus frugilegus*)
 — tylko w okresie od dnia 15 marca do dnia 30 czerwca;
 Ssaki (*Mammalia*):
99) jeże (*Erinaceus*) — wszystkie gatunki,
100) kret (*Talpa europaea*) — z wyjątkiem występującego w zamkniętych ogrodach, szkółkach i na lotniskach,
101) ryjówkowate (*Soricidae*) — wszystkie gatunki,
102) nietoperze (*Chiroptera*) — wszystkie gatunki,
103) zając bielak (*Lepus timidus*),
104) wiewiórka (*Sciurus vulgaris*),
105) świstak (*Marmota marmota*),
106) susły (*Spermophilus*) — wszystkie gatunki,
107) bóbr europejski (*Castor fiber*),
108) smużka (*Sicista betulina*),
109) popielicowate (*Gliridae*) — wszystkie gatunki,
110) chomik europejski (*Cricetus cricetus*),
111) darniówka tatrzańska (*Pitymys tatricus*),
112) nornik śnieżny (*Microtus nivalis*),
113) walenie (*Cetacea*) — wszystkie gatunki,
114) niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*),
115) wilk (*Canis lupus*) — z wyjątkiem występującego w województwach: krośnieńskim, przemyskim i suwalskim,
116) wydra (*Lutra lutra*),
117) gronostaj (*Mustela erminea*),

- 118) łasica (*Mustela nivalis*),
- 119) tchórz stepowy (*Mustela eversmanni*),
- 120) norka europejska (*Mustela lutreola*),
- 121) żbik (*Felis silvestris*),
- 122) ryś (*Felis lynx*),
- 123) płetwonogie (*Pinnipedia*) — wszystkie gatunki,
- 124) kozica (*Rupicapra rupicapra*),
- 125) żubr (*Bison bonasus*).

§ 2. 1. W stosunku do gatunków chronionych, z zastrzeżeniem ust. 2, zabrania się:

- 1) umyślnego zabijania, okaleczania, płoszenia, chwytania oraz przetrzymywania i preparowania,
- 2) umyślnego niszczenia ich gniazd, legowisk, nor i żeremi oraz jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, a w szczególności larw, poczwerek, kijanek, piskląt,
- 3) filmowania, fotografowania ich w miejscach rozrodu i regularnego przebywania — w okresie rozrodu i wychowu młodych,
- 4) przemieszczania:
 - a) z miejsc rozrodu i regularnego przebywania na inne miejsca,
 - b) z ośrodków hodowli, ogrodów zoologicznych, zwierzyńców na stanowiska naturalne,
- 5) zbywania, nabywania żywych, martwych lub spreparowanych — w całości lub ich części,
- 6) wwożenia i wywożenia poza granice Państwa w stanie żywym lub martwym całych zwierząt oraz ich części lub pochodnych.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- 1) usuwania w okresie od dnia 1 września do końca lutego gniazd ze skrzynek dla ptaków oraz gniazd znajdujących się w pielęgnowanych remizach i zagajnikach oraz miejscach specjalnie urządzonych dla ptaków,
- 2) usuwania w okresie od dnia 1 września do końca lutego gniazd ptasich z zabudowań, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne,
- 3) ślimaka winniczka (*Helix pomatia*) o średnicy muszli powyżej 30 mm, zbieranego od dnia 1 maja do dnia 31 maja dla przetwórstwa spożywczego w miejscach wyznaczonych przez wojewodę,
- 4) filmowania i fotografowania w obrębie zabudowań i w miejscach udostępnionych do przebywania.

3. Zabrania się niszczenia i usuwania krzewów i drzew (szczególnie dziuplastych), skarp i urwisk, śródpolnych i śródleśnych „oczek wodnych”, bagien, torfowisk oraz wydm, które są miejscami rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych; zakaz nie dotyczy usuwania drzew i krzewów w związku z potrzebami wykonywania ochrony oraz potrzebami wynikającymi z prowadzenia racjonalnej gospodarki człowieka, a szczególnie rolnej, leśnej, rybackiej.

4. W odniesieniu do miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych: orła bielika (*Haliaeetus albicilla*), orła przedniego (*Aquila chrysaetos*), orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*), orlika grubodziobego (*Aquila clanga*), rybołowa (*Pandion haliaetus*), gadożera (*Circaetus gallicus*), orzełka włochatego (*Hieraetus pennatus*), sokoła wędrownego (*Falco peregrinus*), kani rudej (*Milvus milvus*), kani czarnej (*Milvus migrans*), cietrzewia (*Tetrao tetrix*), głuszcza (*Tetrao urogallus*), puchacza (*Bubo bubo*), bociana czarnego (*Ciconia nigra*), kulona (*Burhinus oedicephalus*), kraski (*Coracias garrulus*), żoły (Merops apiaster), żółwia błotnego (*Emys orbicularis*), węża Eskulapa (*Elaphe longissima*) zabrania się — w odległości do 200 metrów od tych miejsc w okresie całego roku, a w odległości do 500 metrów od tych miejsc w okresie od dnia 1 lutego do dnia 31 sierpnia — dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenie robót melioracyjnych, wznoszenie obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania poza miejscami wyznaczonymi.

5. Wojewoda wyznacza granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych oraz prowadzi ich wykaz.

§ 3. Zabrania się niszczenia mrowisk w lasach.

§ 4. Jeżeli zmiany środowiska wywołane działalnością człowieka spowodują zagrożenie gatunków chronionych, wojewoda jest obowiązany, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej komisji ochrony przyrody, podjąć stosowne działania w celu zapewnienia trwałego zachowania danego gatunku, jego miejsc rozrodu i regularnego przebywania bądź zapobieżenia szkodom lub ich ograniczenia.

§ 5. Traci moc rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony zwierząt (Dz. U. z 1984 r. Nr 2, poz. 11).

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1995 r.

Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych
i Leśnictwa: *S. Żelichowski*